

Förskolerapport Spånga-Tensta 2021

start.stockholm

Innehåll

Stadsdelsnämndernas underlag till Stockholms stads	
Förskolerapport 2021	4
Personalens utbildningsnivå och strukturella förutsättningar	4
<i>Strukturella förutsättningar</i>	<i>4</i>
Tillgång till förskola.....	4
Insatser för att stärka barns språkutveckling	5
<i>Svenska språket och flerspråkighet</i>	<i>5</i>
<i>Nationella minoritetsspråk.....</i>	<i>6</i>
Insatser för att höja personalens språkliga kompetens.....	6
Bedömningsgrunder för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd ...	7
Förbättringar i personalens arbetssituation.....	7
Övriga utvecklingsområden i stadsdelsnämndsområdet	8
Förslag till kommunfullmäktige 2021	8

Stadsdelsnämndernas underlag till Stockholms stads Förskolerapport 2021

Personalens utbildningsnivå och strukturella förutsättningar

Samtliga avdelningar i stadsdelsområdets kommunala förskolor har minst en legitimerad förskollärare. Fler förskollärare har rekryterats under 2021 och förskolor/enheter som tidigare haft en utmaning i att rekrytera förskollärare har nu kunnat göra detta. Barnen är indelade i mindre grupper under delar av dagen. Dessa grupper är inte statiska med en ansvarig barnskötare eller förskollärare utan varierar utifrån innehåll och upplägg. En god planering och struktur över veckan möjliggör att alla barn får undervisning av legitimerade förskollärare.

Strukturella förutsättningar

Samtliga avdelningar har minst en legitimerad förskollärare, vilket är resultatet av rekryteringar under tertial 1 och 2. Det har varit fler sökande till förskollärartjänster än tidigare år vilket underlättat rekryteringen. Barngruppernas storlek samt arbetslagets strukturerade planering för undervisningen innebär att förskollärare kontinuerligt leder undervisningen och kan ta ansvar för alla barns utveckling och lärande.

	2021	2020	2019
Barn per grupp i genomsnitt totalt	12,7	12,3	13,3
Barn per grupp i genomsnitt yngre barn	12,2	11,4	12,2
Barn per grupp i genomsnitt äldre barn	13,2	13,4	14,4
Antal barngrupper som saknar legitimerad förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen (enligt ovan definitioner)	0	5	9

Tillgång till förskola

Stadsdelsnämndens öppna förskolor och introduktionsförskola har i uppdrag att verka för ökad inskrivningsgrad i förskolan. Den systematiska uppföljningen av de insatser som görs behöver utvecklas.

I januari varje år genomförs en inventering av antal barn i stadsdelsområdet som är inskrivna i förskolan. Den senaste inventeringen visade att 70 barn inte var inskrivna i förskolan i den stadsdel som har lägst inskrivningsgrad. Nästa steg var att informera om förskola genom att bjuda in dessa familjer till en förskolemässa,

vilken blev inställd på grund av pandemin. Detta kommer att genomföras 2022.

Via medarbetare som möter familjer i öppna verksamheter finns en del kunskap om vilka vårdnadshavare som väljer bort förskolan för sina barn och även till vis del varför detta görs. Orsaker kan vara religiösa, kulturella eller ekonomiska. Nämndens verksamheter behöver utveckla informationen så att den pekar på förskolans undervisningsuppdrag och hur utbildningen gynnar barnen på kort och lång sikt samt i kommande skolformer. Förskolan är en frivillig skolform men det behöver säkerställas att vårdnadshavare har kunskap om utbildningen och därefter kan göra sina val. Det är viktigt att understryka att förskolan inte ersätter hemmet utan är ett komplement som ska vara positivt och gynnsamt för barnets utveckling och lärande, med särskilt fokus på barns språkutveckling.

Det finns inte samlad kunskap på nämndnivå om barn som är inskrivna i förskolan men inte regelbundet deltar i verksamheten. Kännedom om enskilda familjer finns hittills på enhetsnivå.

Insatser för att stärka barns språkutveckling

Svenska språket och flerspråkighet

Språk och kommunikation är en viktig del för att ge barn förutsättningar att utvecklas och lära. Inom nämndens förskolor talas ett sjuttiootal olika språk bland barn och medarbetare. För att arbeta med barns språkutveckling, flerspråkighet och alternativ kommunikation krävs att medarbetarna har god kompetens i svenska, i både tal och skrift.

I stadsdelsområdet finns det flera områden med hög andel flerspråkiga barn. Andelen flerspråkiga barn är som högst i de områden där inskrivningsgraden i förskolan är som lägst.

Stadsdelsnämnden har handlingsplan för språkutvecklingsinsatser 2020-2022. Samtliga enheter är involverade i kompetensutvecklingsinsatser och arbetar utifrån handledningen för språkutvecklande arbetssätt i Spånga-Tensta. Exempelvis arbetar enheterna med Skolverkets "Läslyftet" vilket framgångsrikt utvecklat både medarbetarnas arbetssätt och metoder som barnens språk.

Fyra av totalt sju enheter i stadsdelen har erhållit statsbidrag för att för att organisera utbildningen i mindre barngrupper utifrån att prioritera barns språkutveckling. Inom dessa enheter är vissa förskolor involverade i detta arbete och upplägg/innehåll sker utifrån förskolornas olika förutsättningar och behov. Språkinventering, som utgår från språksamtal/domäner med vårdnadshavare, genomförs under ledning av rektor som vidarebefordrar uppgifterna till nämndnivå.

Ledning inom förskoleenheterna arbetar löpande med organisering av resurser utifrån de behov som finns. Resultaten av språkinventeringen kan användas som underlag i detta arbete.

Nationella minoritetsspråk

Vid inskolningssamtal för nya familjer i förskolan genomförs en språkkartläggning. Denna kartläggning synliggör förekomsten av barn som ska ges förutsättningar att utveckla det egna minoritetsspråket.

Det har inte framkommit någon efterfrågan av förstärkt språkstöd i något av de fem minoritetsspråken eller förskola på något av de tre förvaltningsområdesspråken samiska, finska eller meänkieli. I kösystemet för kommande förskolebarn finns heller ingen efterfrågan av förskola på de tre förvaltningsområdesspråken i dagsläget. Då efterfrågan inte framkommit sker i dagsläget inget aktivt arbete för att öka andelen personal som kan använda sig av nationella minoritetsspråk i undervisningen.

Inom nämndens förskolor finns finskspråkig personal på tre förskolor, förlagda i Tensta, Bromsten och Sundby. Dessa adresser finns listade på stadens hemsida gällande förskola på nationella minoritetsspråk. Merparten av stadsdelens finskspråkiga barn är inte skrivna på någon av dessa förskolor.

Insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Utifrån genomförd inventering av medarbetarnas kompetensutvecklingsbehov i svenska språket har kompetensutvecklingsinsatser startat. Detta sker genom en utbildning i samarbete mellan arbetsmarknadsförvaltningen och stadsdelsnämnden. Inventeringen genomfördes under vårterminen och utbildningen startade under höstterminen.

2021 pågår en satsning i samarbete med stadsdelsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen där ett 40-tal medarbetare fortbildas i svenska. En utbildning har ett bredare språkinlärningsfokus utifrån de fyra färdigheterna, höra, läsa, skriva tala. Den andra språkutbildningen har fokus på skriva, språkriktighet och grammatik.

Det pågår ett utvecklingsarbete som syftar till kvalitativ rekrytering och säkerställande av att nya medarbetare har tillräcklig kompetens i svenska språket med fokus på det pedagogiska uppdraget. Redan idag finns goda exempel i stadsdelsområdet, exempelvis efterfrågas ofta arbetsprover och till viss del genomförs dessa arbetsprov på plats i samband med intervju. Ett arbetsprov kan vara att skriva ett informationsbrev till vårdnadshavare utifrån bilder från verksamheten och vissa givna punkter.

Bedömningsgrunder för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd

Av det socioekonomiska anslaget som avsåg förskola 2021 så fördelades 100 procent till insatser för barn i behov av särskilt stöd. Stödteamet genomför barnhälsomöten inom förskoleenheterna för att arbeta förebyggande och främjande, samt följa upp pågående insatser.

Bedömningskriterier för tilläggsbelopp sker utifrån tre bedömningsgrunder, från omfattande omsorgsbehov till visst behov av stöd för barnets utveckling och lärande.

Ersättningen storlek beror på barnets behov, språksvårigheter, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, uttalade samspelssvårigheter, affektreglering samt barn med behov av stöd utan diagnos.

Förbättringar i personalens arbetssituation

Förskolan har ett högt resultat i medarbetarenkäten. AMI ligger på 85, vilket är en ökning med en (1) enhet sedan 2020. Förskolan har höga värden inom alla tre områden, ledarskap, motivation och styrning. Det höga resultatet kan bero på att enheterna under åren har arbetat mycket aktivt med resultatet bland förskolans medarbetare på bland annat APT.

Påbörjad kompetensutveckling av medarbetarnas kompetens i svenska språket visar i tidigt skede på positivt resultat. Dock kvarstår behovet och fortsättning är planerad för 2022.

Nuvarande rutin för pedagogisk utvecklingstid trädde i kraft 1 februari 2020 och har utvärderats under tertial 2 2021.

Utvärderingen visade ett mer positivt resultat än vid utvärdering av tidigare rutin. Stadsdelsnämnden har beslutat att rutinen är giltigt tills vidare. Den pedagogiska utvecklingstiden har kunnat genomföras även under pandemin, vilket varit positivt för kvaliteten på undervisningen.

Samtliga nyexaminerade förskollärare i nämndens förskolor tilldelas en mentor i respektive enhet samt deltar i ett stadsdelsövergripande introduktionsår. Året leds av två huvudmentorer och består av fem fördjupningstillfällen, vilka utgår från skolverkets upplägg för introduktionsår.

Stadsdelsövergripande mentorsår samt arbete utifrån gemensamma mål- och ansvarsbeskrivningar bidrar till en grundläggande likvärdighet mellan enheterna.

Samtliga enheter har rutiner för uppföljning av sjukfrånvaro samt följer stadens rutiner för att tidigt fånga upp anställda som riskerar att bli sjukskrivna samt medarbetare med sjukskrivningar och/eller de med återkommande korttidsfrånvaro. Sjukfrånvaron under 2021 är kopplad till pågående pandemi och det är därför svårt att tolka

vad det hälsofrämjande förebyggande arbetet har givit för resultat.

Övriga utvecklingsområden i stadsdelsnämndsområdet

Fortsatt utveckling av ett likvärdigt systematiskt kvalitetsarbete där förskolans nationella uppdrag följs upp utifrån de olika nivåerna för systematiskt kvalitetsarbete (strukturnivå, processnivå och individnivå).

En gemensam årsplanering som syftar till likvärdigt systematiskt kvalitetsarbete tas fram under 2022.

Förslag till kommunfullmäktige 2021

Ett önskemål och förslag är ett stadsgemensamt underlag för den systematiska uppföljningen av barns förändrade kunnande som kan ersätta eller komplettera WKI.